

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de Semichina Tatiana, Semichin Vladimir și avocatul Iațuc Irina,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mironic Liubov către Semichina Tatiana și Semichin Vladimir privind încasarea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 4 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2r-401/24
NR. PIGD 2-21006441-01-2r-01102024)*

Repunerea în termen a apelului. Restituirea cererii de apel de către instanța de apel reprezintă o aplicare prematură a normelor procedurale, fără a ține cont de circumstanțele specifice ale cauzei.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru – jud. A. Mardari
Curtea de Apel Chișinău – jud. R. Pulbere, D. Dulghieru, M. Anton

6 martie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Semichina Tatiana, Semichin Vladimir și avocatul Iațiu Irina,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 18 ianuarie 2021, Mironic Liubovi a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Semichin Vladimir și Semichina Tatiana, solicitând încasarea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. Prin hotărârea din 8 septembrie 2022, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a admis parțial cererea reclamantei, dispunând încasarea în mod solidar de la Semichina Tatiana și Semichin Vladimir în beneficiul lui Mironic Liubovi a sumei de 16.076 lei cu titlu de prejudiciu material, 204,8 lei cu titlu de dobândă de întârziere, 5.340 lei reprezentând cheltuieli de judecată și 482,82 lei drept taxă de stat. În ceea ce privește restul pretențiilor, acțiunea a fost respinsă.

3. La 14 noiembrie 2022, Semichina Tatiana și Semichin Vladimir au depus o cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 8 septembrie 2022, solicitând totodată repunerea în termen a apelului.

4. Prin încheierea din 29 iunie 2023, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea de repunere în termen și a restituit cererea de apel, considerând-o depusă în afara termenului legal.

5. Ulterior, la 31 iulie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Semichina Tatiana și Semichin Vladimir, reprezentați de avocatul Iațiu Irina, au declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2023. Prin recursul formulat, aceștia au solicitat admiterea cererii, casarea încheierii contestate și repunerea în termen a apelului, considerând că motivele invocate justifică acceptarea tardivității acestuia.

6. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 20 martie 2024, s-a admis recursul declarat de Semichina Tatiana și Semichin Vladimir, reprezentați de avocatul Iațiu Irina. Instanța supremă a dispus casarea încheierii din 29 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă având ca obiect cererea de chemare în judecată formulată de Mironic Liubovi împotriva lui Semichin Vladimir și Semichina Tatiana, privind încasarea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată. Cauza a fost restituită la Curtea de Apel Chișinău pentru rejudecarea aspectelor soluționate prin încheierea casată, în vederea unei examinări corespunzătoare a cererii de repunere în termen a apelului.

7. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 4 iunie 2024, s-a respins cererea de repunere în termen formulată de Semichina Tatiana și Semichin Vladimir. Totodată, instanța a dispus restituirea cererii de apel, constatând că aceasta a fost

depusă în afara termenului legal. Prin aceeași încheiere, s-a dispus încetarea procedurii în apel, explicându-se faptul că părțile nu mai au posibilitatea de a formula o nouă cerere de apel în această cauză.

8. La data de 19 septembrie 2024, Semichina Tatiana, Semichin Vladimir și avocatul Iațuc Irina, prin intermediul oficiului poștal, au depus recurs împotriva încheierii din 4 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău. Prin această cerere, s-a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 4 iunie 2024, prin care s-a respins cererea de repunere în termen a apelului formulat de Semichina Tatiana și Semichin Vladimir. Repunerea în termen pentru depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 8 septembrie 2023, motivat de faptul că hotărârea nu le-a fost comunicată, iar aceștia au aflat despre existența ei abia la 4 noiembrie 2022, din actele executorului judecătoresc. Repunerea în termen pentru contestarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2023, întrucât Semichina Tatiana și Semichin Vladimir au luat cunoștință de aceasta abia la 18 iulie 2023, odată cu publicarea în Baza de date a Curții de Apel, nefiindu-le transmisă anterior, ceea ce le-a împiedicat exercitarea dreptului la recurs în termenul legal.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

9. Art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de apel se depune în scris în instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.”

10. Articolul 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen;”

11. Art. 100 din Codul de procedură civilă:

„Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.”

12. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

13. Art. 111 din Codul de procedură civilă:

„Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert

că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

14. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

15. Art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.”

16. Art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă:

„Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea de repunere în termen poate fi atacată cu recurs. Încheierea prin care s-a făcut repunerea în termen nu se supune recursului.”

17. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

18. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

19. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

20. Art. 427 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să cazeze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.”

21. Art. 276³ alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă.

Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.”

22. Art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Hotărîrea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

23. Completul de judecată constată că, în ceea ce privește termenul de declarare a recursului, copia încheierii din 4 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată avocatului Iațuc Irina, care reprezintă interesele Tatiane Semichina și lui Vladimir Semichin, la data de 10 septembrie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d. 165-verso). Având în vedere această notificare, recursul depus la data de 19 septembrie 2024 este formulat în termenul legal (f.d. 168).

24. Efectuând controlul judiciar al încheierii instanței de apel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că soluția adoptată de instanța de apel, prin care a respins cererea de repunere în termen pentru declararea apelului și a dispus restituirea cererii de apel depuse de Semichin Vladimir și Semichina Tatiana împotriva hotărârii din 8 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, este neîntemeiată.

25. Din actele cauzei rezultă că, prin încheierea din 3 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a acceptat spre examinare, în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de chemare în judecată depusă de Mironic Liubovi împotriva lui Semichin Vladimir și Semichina Tatiana privind încasarea prejudiciului material și moral. Instanța a expediat părților copia încheierii, explicându-le dreptul de a depune referință în termen de 30 de zile de la recepționarea acesteia (f. d. 47-48).

26. Plicurile conținând încheierea din 3 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, expediate lui Semichin Vladimir și Semichina Tatiana la adresa: mun. Chișinău, str. Trandafirilor, 33, bl. 2, ap. 39, au fost returnate instanței de fond cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 50-53).

27. La 8 septembrie 2022, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a pronunțat dispozitivul hotărârii în cauza dintre Mironic Liubovi și Semichin Vladimir și Semichina Tatiana (f.d. 66).

28. În aceeași zi, copia dispozitivului hotărârii a fost expediată părților prin poștă (f.d. 67), însă plicurile au fost returnate instanței de fond cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 72-73).

29. Ulterior, la 14 noiembrie 2022, Semichina Tatiana și Semichin Vladimir au depus o cerere de apel împotriva hotărârii din 8 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând totodată repunerea în termen a apelului (f.d. 74-75).

30. Prin încheierea din 29 iunie 2023, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea de repunere în termen și a restituit cererea de apel, considerând-o depusă în afara termenului legal (f.d. 94-98).

31. La 31 iulie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Semichina Tatiana și Semichin Vladimir, reprezentați de avocatul Iațuc Irina, au declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2023. Prin recursul

formulat, aceștia au solicitat admiterea cererii, casarea încheierii contestate și repunerea în termen a apelului, susținând că există motive întemeiate care justifică acceptarea tardivității acestuia.

32. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 20 martie 2024, s-a admis recursul declarat de Semichina Tatiana și Semichin Vladimir, reprezentați de avocatul Iașiuc Irina. Instanța supremă a dispus casarea încheierii din 29 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă având ca obiect cererea de chemare în judecată formulată de Mironic Liubovi împotriva lui Semichin Vladimir și Semichina Tatiana, privind încasarea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată. Cauza a fost restituită la Curtea de Apel Chișinău pentru rejudecarea aspectelor soluționate prin încheierea casată, în vederea unei examinări corespunzătoare a cererii de repunere în termen a apelului.

33. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 4 iunie 2024, s-a respins cererea de repunere în termen formulată de Semichina Tatiana și Semichin Vladimir. Totodată, instanța a dispus restituirea cererii de apel, constatând că aceasta a fost depusă în afara termenului legal. Prin aceeași încheiere, s-a dispus încetarea procedurii în apel, explicându-se faptul că părțile nu mai au posibilitatea de a formula o nouă cerere de apel în această cauză.

34. La data de 19 septembrie 2024, Semichina Tatiana, Semichin Vladimir și avocatul Iașiuc Irina au depus, prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva încheierii din 4 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și repunerea în termen pentru exercitarea dreptului la apel.

35. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, în încheierea contestată prin care s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a dispus restituirea cererii de apel a lui Semichin Vladimir și Semichina Tatiana ca fiind depusă în afara termenului legal, instanța de apel a omis să analizeze în mod corespunzător probele anexate în susținerea cererii de repunere în termen. Omisiunea respectivă a condus la o soluție prematură, fără o evaluare completă a circumstanțelor care justificau acceptarea tardivității apelului.

36. Un aspect esențial care nu a fost luat în considerare de către instanța de apel la examinarea cererii de repunere în termen este faptul că apelanții au anexat copia plicului care conținea încheierea executorului judecătoresc din 26 octombrie 2022, ca dovadă a momentului *real* în care au luat cunoștință de existența hotărârii primei instanțe.

37. În urma verificării datelor oficiale disponibile pe portalul ÎS „Poșta Moldovei” (www.posta.md), instanța de recurs constată că trimiterea poștală expediată cu avizul recomandat nr. DS 8000833792AR de către executorul judecătoresc Cațer Victor a fost recepționată de destinatar, în speță Semichina Tatiana, la data de 4 noiembrie 2022. Prin urmare, este cert că apelanții au aflat despre existența hotărârii primei instanțe abia la această dată, și nu anterior, astfel cum s-a reținut neîntemeiat de către instanța de apel.

38. Acest aspect este esențial în evaluarea cererii de repunere în termen, întrucât termenul de apel începe să curgă fie de la momentul în care partea *a luat*

efectiv cunoștință de hotărârea instanței de fond, fie de la data la care, *în mod rezonabil, trebuia să ia cunoștință* de aceasta. Stabilirea corectă a acestui moment este crucială pentru respectarea dreptului la un proces echitabil și pentru evitarea unei aplicări excesiv de formaliste a regulilor procedurale, care ar putea priva partea de posibilitatea exercitării efective a căii de atac.

39. Completul de judecată nu poate reține nici argumentul instanței de apel potrivit căruia citarea părților a fost efectuată în mod legal prin intermediul oficiului poștal, fapt care se confirmă prin faptul că plicurile expediate au fost returnate instanței cu mențiunea „nereclamat”.

40. Or, acest raționament este superficial, deoarece se bazează exclusiv pe presupunerea eronată că părțile aveau obligația de a anticipa existența unui act procedural, la caz hotărârii primei instanțe și de a manifesta o diligență proactivă în ridicarea corespondenței de la oficiul poștal. O astfel de abordare ignoră faptul că obligația de a asigura o comunicare efectivă a actelor procedurale revine instanței și reclamantului, iar simpla expediere a unui plic, fără a se verifica în mod concret recepționarea efectivă a acestuia, nu poate fi considerată o citare corespunzătoare. Procedura de citare trebuie să asigure, în mod real, posibilitatea părții de a lua cunoștință de actul judiciar, iar o astfel de formalitate îndeplinită superficial nu poate justifica limitarea dreptului la apărare.

41. De asemenea, instanța de recurs constată că din actele cauzei nu reiese că părții aveau cunoștință despre existența prezentului proces civil sau că se aflau într-o situație care să le impună obligația de a verifica corespondența oficială.

42. Lipsa oricăror circumstanțe care să indice că părții aveau cunoștință sau trebuiau, în mod rezonabil, să fie informați despre existența procesului și hotărârea emisă subminează temeinicia argumentului instanței de apel. În absența unei dovezi clare privind informarea acestora, concluzia instanței de apel privind legalitatea citării și obligativitatea părților de a verifica corespondența oficială devine nefondată și incompatibilă cu principiile fundamentale ale unui proces echitabil.

43. Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, orice limitare procedurală a accesului la justiție trebuie să fie previzibilă, proporțională și să nu impună o sarcină excesivă asupra părții interesate. În acest caz, faptul că hotărârea primei instanțe nu a fost comunicată în mod corespunzător apelanților anterior datei de 4 noiembrie 2022 justifică necesitatea repunerii în termen pentru declararea apelului. Omisiunea de a examina aceste aspecte a condus la o soluție formalistă, care a îngreunat în mod nejustificat dreptul apelanților de a obține o reexaminare a cauzei lor în cadrul instanței de apel.

44. Suplimentar, instanța de recurs remarcă faptul că citarea publică efectuată de Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a fost realizată în mod defectuos, contrar dispozițiilor legale aplicabile. Or, potrivit art. 108 din Codul de procedură civilă, citarea prin publicitate este o măsură *excepțională*, care poate fi dispusă doar atunci când reclamantul demonstrează că a depus toate eforturile rezonabile pentru a înștiința partea adversă și că nu mai există alte mijloace viabile de comunicare a citației. Regulă nominalizată are scopul de a preveni abuzurile și de a asigura

respectarea dreptului la apărare al părților, garantând că citarea se face prin metode care oferă o probabilitate reală de recepționare a actelor de procedură.

45. În speță, examinând actele dosarului, se constată că această condiție nu a fost îndeplinită, întrucât existau mai multe modalități rezonabile prin care reclamanta ar fi putut să o înștiințeze pe pârâta înainte de a recurge la citarea prin publicitate. Astfel, din conținutul dosarului reiese că reclamanta și pârâta sunt vecine, ceea ce indică o posibilitate directă și facilă de comunicare. Mai mult, reclamanta cunoștea numărul de telefon al pârâtei, fapt confirmat chiar de aceasta, ceea ce îi permitea să o informeze rapid despre existența procesului. De asemenea, reclamanta putea solicita citația de la instanță și să o înmâneze personal pârâtei, ceea ce ar fi asigurat o modalitate verificabilă și eficientă de comunicare, eliminând orice dubiu cu privire la înștiințarea acesteia.

46. În plus, relația de vecinătate dintre părți ar fi permis o citare personală, fără a fi necesară recurgerea la publicitate, iar în dosar nu există nicio dovadă care să ateste că aceste alternative au fost epuizate înainte de aplicarea procedurii excepționale a citării publice. Omisiunea instanței de apel de a verifica aceste aspecte esențiale în momentul examinării cererii de repunere în termen a apelului denotă o aplicare formalistă și superficială a procedurii de citare, ceea ce a afectat în mod direct dreptul pârâtei la apărare.

47. Astfel, dispunerea citării prin publicitate a fost prematură și nejustificată, încălcând garanțiile unui proces echitabil, consacrate de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Această încălcare este cu atât mai gravă cu cât afectează dreptul fundamental al pârâtei de a-și exercita apărarea în mod corespunzător și de a participa activ la proces, în condițiile în care existau mijloace eficiente de citare care nu au fost utilizate.

48. Având în vedere considerentele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul urmează a fi admis. În consecință, se dispune casarea încheierii din 4 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei noi decizii sub formă de încheiere, prin care se admite cererea de repunere în termen formulată de Semichina Tatiana și Semichin Vladimir. Totodată, se restituie cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mironic Liubovi împotriva Semichina Tatiana și Semichin Vladimir, privind încasarea datoriei, la Curtea de Apel Centru, la etapa punerii pe rol a apelului, pentru derularea procedurilor referitoare la acceptarea apelului.

49. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 427 lit. c) și 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de Semichina Tatiana, Semichin Vladimir și avocatul Iațuc Irina.

Casează integral încheierea 4 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, și emite o nouă decizie sub formă de încheiere prin care:

Admite cererea de repunere în termen depusă de Semichina Tatiana și Semichin Vladimir.

Repune în termen cererea de apel depusă de Semichina Tatiana și Semichin Vladimir împotriva hotărârii din 8 septembrie 2022, Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Restituie cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mironic Liubov către Semichina Tatiana și Semichin Vladimir privind încasarea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, la Curtea de Apel Centru la etapa punerii pe rol a apelului, pentru derularea procedurilor referitoare la acceptarea apelului.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă